

TOTO! JE TLAČOVÁ SPRÁVA

1. február 2023, Bratislava

výstava —

TOTO! JE PRÍBEH ILUSTRÁCIE

Koncept výstavy: tím TOTO! je galéria – Miloš Kopták, Mária Rojko, Ida Želinská

dátum —

otvorenie výstavy – streda 3. 5. 2023 o 18.00 hod.

miesto —

Galéria mesta Bratislava – Pálffyho palác (2. posch.), Panská ul. 19 v Bratislave

Ilustrácia? Ohrniete nad ňou nos a povieť: „Veď to je také *menšie*, skôr *úžitkové* umenie. *Papier? Anilínky, fixky, voskovky, ceruzky?*“

Veľmi zväzda pozeráť sa na tento žáner cez prsty. ·

Pritom: ilustrácie v knižkách sú často prvým výtvarným dielom, s ktorým sa ako deti stretáme. Cez ne spoznávame svet (vymyslených aj skutočných) príbehov. Učíme sa aké je úžasné dychtiť po ďalších a ďalších objavoch, pátrame po súvislostiach, poznávame logiku vecí a dejov. Dokonca cez tých *papierových* hrdinov a hrdinky premýšľame o hodnotách: prečo máme byť (my, ľudia) dobrí, statoční, čestní.

Na detaily tých príbehov často zabudneme, obrázky však v hlavách zostanú.

A tak je divné, že zatiaľčo mená spisovateliek a spisovateľov poznáme, mená ilustrátorov a ilustrátoriek ani veľmi nie. No, neučí sa o nich. Ani na literatúre, len málokedy na náuke o umení a už vôbec nie na dejepise. Pritom by bolo také zaujímavé dozvedieť sa, „ako“ (a nielen akými technikami, ale aj v akých kontextoch) tie ilustrácie vznikali! Dá sa predsa pátrať po tom, v ktorých knihách sa objavili tie *prvé* slovenské ilustrácie a ktoré vydavateľstvá ich priniesli. Aj o tom, ako a prečo sa začalo experimentovať s formou (a to aj v detských knižkách) v 60-tych rokoch. Ktorí výtvarní umelci a prečo nesmeli v 70-tych rokoch vystavovať svoje diela, ale (ako kedysi povedal Robert Brun) našli „*azyl*“ v tvorbe ilustrácii? Prečo sa knižný trh v 90-tych rokoch takmer rozpadol a mnoho takmer hotových kníh s ilustráciami ostalo nevydaných?

A kde teraz originály všetkých tých úžasných diel sú?

Na to, aby ste sa dnes mohli na ne pozeráť, ich niekto musel pozbierať. Vytvoril kolekcie, zaradiť do zrozumiteľných systémov, dať im logiku. Zažila sa predstava, že to je práca štátnych a mestských galérii. Že tie v správnom čase kúpia všetko, čo má hodnotu, a to potom bude odpočívať, uzavreté pred svetom v prítmi depozitárov, kým sa občas niečo nevystaví.

Lenže tak to nie je.

Výnimočné diela sa často nachádzajú v súkromných zbierkach.

Len nedôvera a dešpekt a pýcha bránia tomu, aby sa tie zbierky aspoň občas spojili ako puzzle a ukázali... samozrejme, nikdy nie celý obraz, ale kvalitný výrez z dejín.

Pretože, ako hovorí historička umenia Eva Trojanová: „*Kunsthistoria je topografia*.“ Treba hľadať a spájať nielen známe veci, ale aj solitéry, tichú tvorbu v úzadí, vyjsť z veľkých miest, oprášiť mená...

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.

Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com

Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com

Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria

Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.

Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00

alebo na zavolanie | dobrovoľné vstupné

Tak sme sa spojili.

Galéria mesta Bratislavy a TOTO! je galéria.

Otvorili sme svoje zbierky a chceme vám ukázať, ako vznikala slovenská ilustrácia, ako sa menila v čase a najmä: kto boli tí ľudia – výtvarníci a výtvarníčky, čo ju posunuli na unikátnu úroveň.

Tak, aby ste si mohli na tejto výstave veľa krát povedať: „Wow! To predsa poznám! To je aká krásna! Toto som kedysi čítala! Ani ma nenapadlo skúmať, ako je to vytvorené! Aj ja som to čítal!“

Výstava potrvá od 4. 5. 2023 do 15. 10. 2023 v Galérii mesta Bratislava na Panskej 19 (Pálffyho opalác) v Bratislave.

Autori a autorky, ktorých diela na výstave uvidíte:

Otokar Bachorík, Jozef Baláž, Viera Bombová, Zdeno Brázdil, Robert Brun, Albín Brunovský, Jozef Cesnak, Jarmila Čihánková, Miroslav Cipár, Štefan Cpin, Marián Čunderlík, Juraj Deák, Emil Drličiak, Orest Dubay, Róbert Dúbravec, Rudolf Fabry, Rudolf Fila, Viera Gergeľová, Ferdinand Hložník, Vincent Hložník, Dušan Kállay, Ľubomír Kellenberger, Martin Kellenberger, Jana Kiselová-Siteková, Fedor Klimáček, Alojz Klimo, Peter Klúčik, Běla Kolčáková, Ľuba Končeková-Veselá, Miloš Kopták, Viera Kraicová, Vladimír Král, Ján Lebiš, Vladimír Machaj, Pavel Maňka, Albert Marenčin, Matúš Maťátko, Martina Matlovičová, Anastázia Miertušová, Ladislav Nesselman, Daniela Olejníková, Karol Ondreička ml., Karol Ondreička st., Marián Oravec, Ľuboslav Paľo, Dušan Polakovič, Veronika Rónaiová, Ivana Šáteková, Teodor Schnitzer, František Šesták, Agnesa Sigetová, Katarína Slaninková, Kamila Štanclová, Ján Švec, Irena Tarasová, Jan Trojan, Peter Uchnár, Dávid Ursiny, Bystrík Vančo, Jaroslav Vodrážka, Blanka Votavová, Viliam Weisskopf, Ondrej Zimka, Mária Želibská

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.
Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.
Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00
alebo na zvanie | dobrovoľné vstupné